

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
 Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
 Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei archidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
 și la expedițiunea de inserțiuni Haasenstein & Vogler în Viena, Praga, Budapesta etc. etc.
 Correspondențele sînt a se adresa la:
 Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
 Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se inapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 31 Ianuarie

Am vrea să scim cine va fi în stare să spună unde au să ese lucrurile în împărăția noastră? Constituirea cabinetului dincolo de Laita a rămas baltă. Așa ne spun telegramele, așa și scirile ce ne sosiră în urma telegramelor. Taaffe care luase asupra sarcina a compune un cabinet nou s'a și întors la postul seu de locțiitoriu al Tirolului. Trăgănarea cu un cabinet demisionat, cum este cel al principelui Auersperg, n'a fost de ajuns. Ea are să se continue, dară spre care alt sfârșit, decât doară pentru de a umplea timpul scurt cât a mai rămas din periodul parlamentariu al senatului imperial. Dacă până acum lumea politică din împărăție era pusă în pozițiune de a combina, am dice, în nesigur cu un cabinet, a cărui coloare din capul locului era trasă la îndoială, ce va trebui să dicem acum după ce, retrăgându-se Taaffe, rămănem în îndoeli și mai mari?

Nereșirea componerii unui cabinet în Cislaitania dă loc la combinațiunile cele mai diverse.

Dar, pre cât e de mare nesiguranța despre viitoriu dincolo de Laita, tot așa de mare ni se pare că este și dincoace. Ce e drept, o foaie oficială din Budapesta ne mângăie, că precum au guvernat în alte staturii ministerii cu majorități mici și chiar și cu minorități se va pute guvernă și la noi. O teorie, care, în anumite împrejurări extraordinare, poate fi și plausibilă. Însă a o aplica teoria aceasta ori și când și ori și unde, ar fi asemenea cu bătaia de joc de parlamentarism.

Dincoace și dincolo de Laita sîntem dar într'o crasă parlamentară, din carea cu anevoe este mântuire și care prea lesne ne poate aduce la un nou provisoriu. Nimic mai neplăcut decât provisoriele. Însă definitivul acest plin de nesiguranță, definitivul care se clătină de un timp încoace la votarea fie-cărui proiect de oare-care

însemnătate aduce în adevăr și pe cel mai mare iubitoriu de stări definitive la cugetul, că deosebirea între provisor și definitiv la noi e numai în cuvinte.

Situatiunea precară, creată de crizele de dincoaci, care bat la ușe și de crisa fără de sfârșit de dincolo de Laita, ne chiamă serios luarea aminte și asupra atitudinii noastre Românilor.

Vedem cu satisfacțiune că și Românii se trezesc din somnul aparent de vre-o treisprădece ani încoace. Convingerea, că nu este bine a lăsa ca torentul pornit contra naționalității noastre să se verse cum i place și să ne amenințe existența, cucerese teren pe toată ziua în inimile Românilor. Avem exemple despre care vom vorbi în curend mai pre larg și care ne însufliă speranța, că nu va trece mult timp și, în fața noilor evenimente ce se pregătesc, Românii din monarchia întreagă, un trup și un suflet, vor pași la faptele legale dară resolute, prin care după putință să se delăture tot ce este stricacios individualității noastre naționale.

Feudalismul în vigoare!

Era un timp — abia a trecut — când Europa apuseană, amăgita cu desevășire de vorbele late ale astuților conducători Maghiari, i ținea pe acestia drept cei mai infocați și aprigi anteluptători ai liberalismului modern. Ba Maghiarismul înainte apusului civilizatie trecea până mai de curend ca paladiul libertății popoarelor aici în orientul Europei. De atunci, între altele, lumea întreagă a fost măturată jalnică înfrățirea maghiare cu Turcii: iubirea libertății în înțelesul maghiar a devenit proverbială, și globul maghiar, așa judecă astăzi Europa înaintată, trebuie să-și aibă și liberalismul maghiar.

Adevărat că în articolul de lege XLIV: 1868 stă scris: „De oarece toți cetățenii Ungariei împreună for-

mează și după principiile fundamentale a națiune în înțelesul politic, națiunea ungurească unită și nedespărțită, a căreia membru egal îndreptățit este fie care cetățean, ține-se el de ori și care naționalitate...deplina egală îndreptățire a cetățenilor rămânend nevățemată pentru toate celelalte relațiuni...”

Repețim: așa stă scris în lege. Cum este însă în faptă?! Învitam pe cetitorii nostri să dea atențiunea meritată „Statutului,” ce'l publicăm mai la vale în traducere românească după testul oficial maghiar, care ne stă la dispoziție. Cetind acest „Statut” din anul Domnului 1879, publicat prin cerculariul vice comitelui din 15 Ianuarie 1879 Nr. 269 în întregul comitat al Sibiuului spre conformare, îți vine a crede, că n'ar fi poate cu neputință, să vedem cu încetul aplicându-l în Ungaria liberală și alți §§-i din fericitul veac al privilegiurilor, bunăoară scoși chiar din *Approbativae et Compilatvae constitutiones Transilvaniae*, d. e. „Paraszt ember posztó ruhát, nadragót, csizmát, dupla és forintos süveget; gyolcs inget viselni sem mi-képpen ne merészellen. (A. et C. p. V. E. 47). Adece: Omului de rënd nu'i este iertat a purta vestminte de pănură, nici pantalonii, nici cisme, nici pălărie după și de un florin, nici cămașe de giolgiu, astfel de vestminte nici decum să nu cuteze a purta.

Audim că în Bosnia se vor cruța din oare-care motive privilegiile „begilor.” Se poate, că prin statute, ca cel de jos, se intenționează oare-care uniformitate a administrației în țările, ce după constituția ungurească se țin de coroana S-tului Stefan. Va să dică: egală îndreptățire.

Totodată atragem atențiunea publicului cetitor asupra „florinului unguresc” din „Statut,” cu care ne vom ferici!

Iată testul Statutului:

Statut nou

pentru dovedirea scutirii dela solvirea vămii peste podul de pe Târnava mare în Mediaș în traducere privată din limba statului.

§ 1. Toate persoanele, ce voiesc a se folosi de scutiunea de a plăti vama la trecerea peste podul Târnavei la Mediaș sînt obligate prelângă posesiunea unui certificat timbrat și estradat din partea vice comiților sau pretorilor lor, în care adeverință se va cuprinde și descrierea persoanei, a dovedi că sînt nobili respective din reședințe libere, preoți, învățători, studenți și comercianți sași.*)

§ 2. Pentru transportarea de produse naturale, nobili sînt îndetorați a dovedi prin certificat timbrat și estradat din partea oficiului comunal, că adece marfele transportate sînt propriile lor produse naturale și nu sînt cumpărate de a face câștig cu ele. În această adeverință trebuie să se însemne în mod exact soiul, calitatea și cantitatea produsului transportat.

§ 3. Mai departe cărașii și servitorii, cari transportă avere de a nobililor sau de a fiscalii, în mergere și în intoarcere numai atunci se bucură de scutirea de plata vamei, când vor fi proveșți cu o adeverință autentică și timbrată în care va fi arătat a cui este averea de transport.

§ 4. Fostii urbaliști, bucurându-se ei și în sensul legilor vechi de scutirea solvirei de vamă în casurile mai jos amintite pot pretinde această numai dacă prin certificat dela antistia comunală vor dovedi a) că ori se duc și

*) Mindazon átkelő személyek..... kötelesek, igazolni, hogy nemesek illetőleg szabad székelyek, papok, tanitók, tanulók, szász kereskedők.

FOIȚA.

Halimă adevărată.

Săptămânile trecute a murit într'un cătun din județul Ilfov un om, care trecea de zodiaș. Se scie câte puteri atribuesc oamenii nostri dela țară a celora, cari se ocupă cu științe mistice; ba pot închea apă în sânge, ba coboară stelele din cer, seacă isvoarele, vrăjesc oameni și vite, aduc fetelor pe ibovnicii lor călări pe trestie, ba câte și mai câte. Preoții nostri de țară, îndeobsce cam necărturari, împărtășesc vederile aceste și se sfiesc de a înmormânta pe aceia, cari în viață se îndeletniciseră cu farmazonia.

Totuși preotul din satul central al comunei, cam cu frica în sin, s'a dus călare în depărtatul cătun, unde zăcea zodiașul cel mort și i a făcut prohodul cuvenit, după care s'a întors spre casă asemenea călare.

Pe cale peste câmpiile întinse și albe de ninsoare, pe cari se perduce până și urma de cărare ori drum, i se

năzări deodată părintelui o dihanie, despre care nu poate spune ce era: semăna a lup dar nu era lup, a urs fără a fi urs, cu un cuvânt un fel de ființă schimbăcioasă ca chameleonul, care acugi avea un chip, acugi altul, cam de soiul duhului necurat, precum e descris în blăstemele sf. Vasile. Poate că aducerea aminte a acelor rugăciuni combinată cu arătarea vre-unei fiare reale, dăduse nascere acestei halucinațiuni aievea; destul că părintele striga; ho lup! ho lup! fără ca fiara să se abată din drum, ci din contră mergea mereu înainte calului, schimbându-și chipul în fie-ce clipă.

Deodată fiara se făcu nevedută și calul se dete spăriat cu un pas îndărăt, ca și când ar fi voit să sară peste o groapă, deși înainte i nu era decât câmpie limpede și ninsă. Părintele temându-se să nu'l restorne calul, își scoase picioarele din scări, căci știut este, că ținând picioarele în scări te espui la primejdia de a fi tărit în fuga calului peste pietri, spini și de a-ți scrinți piciorul. Scoțend picioarele din scări, lovî calul puțin cu călcăele, acesta merse doi pași înainte și cădu

de sub preot în adenc. Calul mai greu, cădu mai repede decât preotul, care cădu peste el și se pomeni astfel în fundul unui puț de șapte stângini adencime. Calul era strivit în fundul puțului; își sfărmasă capul de ghiduri.

Părintele se uită impregiur și vechi că nu'i bine. Nu'i vorba, apă nu era tocmai multă în puțul părăsit și calul mort de sub el îl ferea de a fi muțat, însă șapte stângini sub pământ, departe de sat și sub un cer, din care ninge și ninge mereu... de sigur că numai o poziție plăcută nu puté fi.

Ce să facă bietul preot?

Ghidurile puțului în fund erau înguste. Deci își scoase custura și începú să scobească ghidurile pentru ași face scări și a eși la lumină. Ici făcu o scară, se urcă pe ea și începú să facă mai sus a doua, apoi a treia, până la înălțimea de un stângin și jumătate. Când ajunse aci însă, ghidurile erau largi încât nu putea să ajungă nici cu mâinile, nici cu picioarele dela un părete la celalalt, deci trebui să renunțe la planul seu și să se întoarcă iar în fundul puțului.

Între aceste se făcu noapte. Acum

vești popo, de te culcă, dacă poți. Calul mort forma o saltea îndestul de moale, numai întinde nu se putea părintele de strimtoarea ghizdurilor. Încercă să aprindă chibritul și luminarea de ceară, care o luase dela mort, dar fie de aerul greu și umed, fie din alte cause luminarea licărea cât licărea și se stângea numai decât. Astfel în adenc întunec preotul sapă cu custura în ghiduri două găuri îndestul de mari, una pentru ași întinde picioarele alta de căpătuiu pentru cap.

Părintele se închină apoi și începú să aștească. Dar nu adoarme încă bine și auzi ținund și schelălând impregiurul capului; nisce musce negre sbărnaiau peste față, iar viermi lungi, negri și răci i se strecurară prin mânecile anteriorului în sin. Părintele sări ars de somn, se scutură de gândăniile ce'i intraseră prin anterior și i se lipiseră de trup, și creșdend, că tot lucru dracului trebuie să fie, începú săși facă cruce și să se închine.

Acel ținut și schelălăit venea dintr'o gaură cu căței de ai pământului. Părintele astupă gaura cu lut umed din fundul puțului și scapă cel puțin

vin dela moară b) ori merg după muiere și o aduc acasă.**)

§ 5. Culegătorii de vamă sau vămașii sunt îndreptați a cere arătarea acestor adeverințe, căci fără de aceasta cautelă trecătorii vor fi siliți a plăti vamă.

§ 6. Din protivă (culegătorii de vamă) sunt îndatorați a ține sama de adeverințele arătate, căci altminteră fiind denunciați de stăpânii lor vice-comitelui, pe lângă pedeapsa de 100 fl. unghurești vor fi constrinși și la despăgubire.

§ 7. La cas că nobilii cu scop de a ocoli plățirea vămei ar lua obiecte de ale obligațiilor la plățirea vămei între a le lor sau căraușii vor voi să înșele cu adeverințe false, se vor pedepsi de jurisdicțiunea politică respectivă cu 12 fl. unghurești.

§ 8. Acest statut va intra în viață cu prima Martie 1879.

Pentru autenticitatea copieii oficiului de espeditură al comitatului, Târnavei mari.

Sighișoara 11 Ianuarie 1879.

Victor Mezei m. p.
espeditoer comit.

Revista politică.

Sibiu, în 31 Ianuarie.

Votarea din urmă în camera Ungariei a dat prilej presei maghiare a se exprima despre poziția guvernului Tisza. Dăm în următoarele o colecțiune a acestor vederi, pentru ca cetitorii noștri să se convingă cum judecă chiar Maghiarii despre Tisza și guvernul lui. „Pester Lloyd“ dice: „Vedem partida, ce domnesce în disolvare, dar nu vedem nici conturile formării unei partide noue și trainice. Nu voim să servim domnului Tisza cu sfaturi, de cari negreșit el n'are lipsă. Dacă crede el, că mai poate governa cu maioritatea despre care mai dispune astăzi, noi sântem cei din urmă cari am voi ai amări aceasta credință.“

„Pesti Naplo“ dice: „Țara nu va mai purta multă vreme jugul guvernului lui Tisza. Ministrul, care pe națiune îl ține foarte mult, politica, care a pretins atâtea jertfe, nu se pot susține mai departe. Mai poate-se spera, că cu o astfel de maioritate și că cu o astfel de partidă demoralisată se poate governa?“

**) ... hogy vagy, a) malomba mennek 's jónék visza, vagy b) feleséért mennek 's azt hozzák.

de acest sunet neplăcut, dar de lipitorile cele negre și de musce nu putu scăpa. Pas de dormi dacă poți!

Astfel a stat, bietul preot mercuri toată ziua, noaptea spre joi, joi toată ziua, și noaptea spre vineri într-oaregă. Foamea, frigul, insomnia, poate și bătănețele i slăbise puterile, încât se închina singurel, așteptându-și sfârșitul. La gura puțului se arătau când un lup când o vulpe și nu mai ce se uita cu ochii scânteietori în jos.

În sfârșit vineri ziua auzi deodată glas omenesc deasupra.

Aici esci părinte!

„Aici taică“ răspunse sërmanul.

Într'adevăr veniseră o mulțime de oameni impregiurul puțului, care îl scoaseră în curând.

Adecă preoteasa și primarul, vându-nd că popa nu'i și nu'i, scosese satul la vânătoare de lupi, căci toți credeau că lupii l'or fi mâncat. În sfârșit a dat de urmele calului și s'au tot dus toți după ele, până ce au dat și de puț.

Părintele și ați crede, că toate acestea i s'au tras de acolo, că slujise pe zodiaș.

Satul, din care e preotul, se chiamă Belgiugata.

„Timpul.“

„Közvélemény“ dice: „Sau ne prăpădim sau stăm în fața unor schimbări grabnice și însemnate. Cea d'ânteu ar fi rușinoasă, a doua ar fi periculoasă. Mai este încă și a treia. Aceasta este căderea guvernului. Aceasta este, care ne luminează nouă din întâmplările zilei de astăzi ca o veselă rață de speranță. Un guvern, care i-și formează el însuși maioritatea nu se poate susține mult. O întâmplare zilnică îi poate aduce căderea. Dar și partida guvernamentală obosită îl poate trânti; ea are de a alege între Tisza și între patrie.“

„Egyertetés“ dice: „Timpul, când națiunea va scăpa precum scapă toamna arborii de frunze, de ministerul Tisza și partidul seu numai este departe.“

„Pesti Hirlap“ dice: „Ce prefacă poziția fatală în una și mai fatală, este impregiurarea, că națiunea, carea materialicesce este ruinată și care a pierdut încrederea în sine, nu vede în aceste timpuri grele nici o partidă, nici un bărbat acolo în parlament, a supra căruia ar puté privi cu credință și speranță și căruia i-ar puté încredința comorurile, ce au mai rămas cruțate de risipa mandatarilor lor.“

„Nemzeti Hirlap“ dice: „Rezultatul votării este fără îndoială neacceptat nefavorabil pentru guvern. Absentarea multor deputați ce aparțin partidei guvernamentale nu se poate privi de o întâmplare la o cestiune așa însemnată și așa trebuie să credem, că cel puțin o parte a absenților au aflat-o de bine, a se alătura la partida „celor ce asceptă“. Noi nu voim se cugetăm despre aceea dacă și încât este cu scop a governa cu astfel de maioritate; constatăm de o cam dată fapta nu prea îmbucurătoare, că punctul de gravitațiune a regimului parlamentar s'a mutat fără îndoială prin votarea de eri în castrele, „celor ce asceptă“.

Crisa ministerială din Viena a ajuns prin retragerea contelui Taaffe în stagnațiune. Întrebarea ce urmează acum este, că dași va Maj. Sa învoirea pentru un ministeriu provisoric, care va avé a esecuta alegerile noue la dietă? Hotărârea se asceptă în curând. Și eventualitatea, că ministeriul de astăzi se ducă afacerile până la acel moment, s'a luat în combinațiune.

Despre convențiunea de la Novi-Bazar scrie „Pol. Corr.“ că pertractările între Poartă și contele Zichy numai în timpul din urmă s'au început serios. Până acum s'au ținut numai două ședințe preparative. Modalitățile, cari s'au propus de Austro-Ungaria, se declară din parte competentă așa de acceptabile pentru Turcia, încât ar fi numai o orbire din partea ei, dacă ea nu le-ar primi în tot cuprinsul lor. Se vede acum tot mai lămurit, că ministrul actual de esterne, Caratheodory-pașa nu spriginesce mult cauza.

În nr. ultim al diarului nostru am înregistrat părerile diarului „Deutsche Zeitung“ despre atitudinea României în cauza certe de hotar la Arab-Tabia. Astăzi completăm aceasta prin cuvintele unui alt diar însemnat din Viena.

Cetim în „Die Presse“ dela 6 Februarie:

„Guvernul român a supus printr'o notă otării puterilor conflictul născut între Rusia și România în privința granițelor Dobrogei.“

E cu neputință ca puterile se poată îndemna pe România ca se deserte întărirea dela Arab-Tabia, de oare-ce așa întărirea a fost dată României de maioritatea comisiei europene însărcinată cu delimitarea.

Pe cât timp dar nu se va face o altă învoială, Românii vor manținé prea bine pozițiunea ocupată. Se crede că amenințările Rușilor, de a goní cu puterea pe Români din Arab-Tabia, nu sânt serioase.“

Convențiunile ruso-turcesci cuprind întâiu tractatul de pace propriu zis, al doilea nota rusească către Poartă și al treilea protocolul în 12 articoli cu dispozițiunile principale.

După o paradă a grenadirilor în Petersburg imperatul tuturor Rușilor a împărțit oficerilor scirea despre încheierea tractatului și și a exprimat speranța, că în viitoriu versarea de sânge va înceta.

„Neue freie Presse“ publică o corespondență, ce i se trimite din Rusciuc, cu data de 31 Ianuarie, din care estragem următoarele:

O scurtă depeșă adresată de principele Dondukoff-Korsakoff, din Sofia, guvernului de aici, generalul Akimov, anunță că deschiderea adunării naționale bulgare va avé loc la 10/22 Februarie în Tirnova. Prin această depeșă, generalul Akimov este însărcinat a soma pe membrii adunării naționale care se vor mai fi aflând aici, ca la ziua fixată să se prezente la Tirnova. Din astă causă, prin cercurile bine informate de aici, se vorbesce foarte mult despre unirea Rumeliei orientale cu Bulgaria. Unii afirmă cu hotărâre, că adunarea națională nu va procede la alegerea principelui până ce nu se va dobândi mai întâiu unirea Rumeliei orientale cu Bulgaria și va fi recunoscută această unire de către puterile semnatare tractatului dela Berlin.

O telegramă dela Londra ne vestesce că coloana engleză fii nimicită prin Zulucafferi; a pierdut 60 oficeri, 600 soldați, un transport mare de proviant și 2 tunuri.

Situațiunea în Bulgaria.

Cestiunea bulgară este încă foarte incurcată, și se pare, că timpul nu e aproape până când se va restabili linișcea la poalele Balcanilor. Agitațiunea cea mai viuă domnesce în Rumelia orientală. Totuși nu putem întreba dacă aceasta nu este o comedie tragică cu mai multe personaje: junii Bulgari din Filipopole cari strigă mult contra comisiei europene de organizare, care manifestează în tot momentul în favoarea unirei lor cu frații lor de dincolo de munți, pot să nu fie în realitate decât aceleași persoane cari sânt puse să treacă și să retracă pe scenă spre a se arăta mai numeroase. Nu trebuie să uităm, în adever, că elementul bulgar nu e de cât o parte constitutivă a populațiunei rumeliote, și că în orașul fundat de Filip al Macedoniei, în Tracia, grecii au și ei o parte bună.

Se pare însă că junii Bulgari nu voiesc se audă vorbindu-se despre aceasta; tot ceea ce va face comisiei de organizațiune este condamnat mai dinainte; organul lor, Maritza, fundat după cum se scie, sub auspiciile principelui Dondukoff-Korsakoff, ține la limbajul cel mai violent, cel mai ațîțător ce se poate audí; el protestează contra compunerii viitorului consiliu superior al provinciei, și se arată foarte superat că alături cu aleșii poporului rumeliote ar puté să șadă nisce reprezentanți numiți de guvernor. Într'o țară aflată în condițiunile ținuturilor Europei occidentale, ar fi poate lumea în drept să critice o asemenea combinațiune; dar în Rumelia, într'o provincie supusă unui regim excepțional, la un popor fără trecut, fără cohesiune, necunosând institutiunile constituționale pe cari agitatorii sei n'au putut să le învețe de cât într'un mod teoretic prin universitățile moscovite, spre ce s'ar pretinde oare crearea unui regim copiat după modelul european?

Mai este însă și un alt motiv de supărare pe care Bulgarii din Thracia îl au contra comisiei. Voim să vorbim despre facultatea acordată gu-

vernorului numit de Poartă de a reclama ocuparea provinciei de otomane. Cei de prin comitetetele de țară și panslaviste uită negreșit, că acest lucru a fost hotărît în mod definitiv la Berlin, și că tractatul subscris în luna lui Iuliu trecut este tratatul suprem al peninsulei balcanice. Trebuie se mai spunem încă că lipsa de tesa despre ocupațiunea Rumeliei orientale de trupe europene, nu e la voare pe lângă junii Bulgari. Noi nu ne prea place această combinațiune, dar credem că este mai bine să se observe tractatul dela Berlin. Fondul acestei agitațiuni, mai aparentă decât reală, este dorința a vedé manținându-se militia bulgară în Rumelia, care ar da în curând celei din principat spre a face să nască marea Bulgaria a generalului Ignatieff. Dar tocmai pentru acest motiv trebuie să se apere într'un mod energic decisiunile congresului, că s'a pronunțat înțeleptesce contra acestei amerințătoare și supărătoare convențiuni a fostului ambasador rus la Constantinopole. De aci provine că se mai nasc și alte pretensiuni; odată vedem, că Serbia reclamă Vidinul și Sofia, Sofia viitoarea capitală a Bulgariei, orașul de predilecțiune al principelui Dondukoff! Serbii Bulgarii își fac concurență. Și ei se pregătesc un spectacol foarte instructiv dacă nu foarte consulariu.

În fine spre a pune vîrf confuziunei care domnesce în această nenorocită națiune bulgară, cestiunea alegerii principelui Bulgariei devine din zi în zi mai complicată.

Un rus nu le place; Un Român nu are decât puține șanse de succes; părerile sânt împărțite asupra unui Slav de sud; un German pare a puté se întrunească cele mai multe voturi, dar iacă că principele Battenberg anunță că nu voesce se domnesce asupra Bulgariei redusă. Să fie acesta un chip de a se retrage din luptă? Se fie aceasta o încercare spre a face să se revisuiască tractatul dela Berlin? Nu o scim. Dar ceia ce constatăm cu părere de rên este, că incurcătura e atât de mare în Bulgaria încât au început se propue de candidat la tronul principatului... pe al Gladstone! „La Répub. franç.“

Ciuma orientală.

„Monitorul“ din România publică decretul prin care se aprobă dispozițiunile prescriese mai jos, ca măsuri preventive pentru apărarea țerei în contra infecțiunii ciumei orientale din Rusia:

1. Să se oprească de a se mai importa din Rusia și din Bulgaria următoarele obiecte și mărfuri.

a) Rufăria de corp și de așternut, ca articol de comerțiu.

b) Rufăria de corp și de așternut întrebuințată și nespălata.

c) Vestmintele întrebuințate, sdrențele și rămășițele din stoffe țesute de ori ce fel; potecela de hârtie.

d) Blănille mărfurile de blăncarie, penile și pălăria de ori ce fel și sub ori ce formă.

e) Păslea, lâna nelucrată, spălata și nespălata, pîrul de bou, de cal, de porc, de câmilă, penile și fulgii.

f) Bășicele și mațele, proaspete sau uscate și mațele srate.

g) Icrele, pescele uscat, afumat, serrat și preparat în unt de lemn și unt topit.

h) Șofranul și balsamul de Sarepta.

i) Probele (échantillons) de mărfuri.

2. În ceea ce privesce corespondența postală, aceasta să se împartă în trei categorii și anume:

a) Scrisorile imprimate;

b) Epistolele cu valorile în hârtie;

c) Pachetele.

Scrisorile și imprimatele se vor împărți în pachete mici și se vor supune unei desinfecțiunii sistematice.

Scrisorile cu valori în hârtie și pachetele se vor deschide în fața directorului carantenei și, după ce se vor dezinfecta, se vor sigila cu un sigil oficial și se vor înainta la destinațiune.

3. Monetele metalice se vor dezinfecta prin imersiunea lor într-o soluțiune de acid sulfuric (1-10).

4. Ori-ce călător din Rusia și din Bulgaria va intra în România să aibă pe pasaportul său o viză din partea autorității administrative sau polițienesci, în care viză să se menționeze localitatea sau localitățile în cari a stat călătorul în cele din urmă 20 de zile și că în aceea sau acele localități nu există pestă orientală. Această viză să fie certificată de un consul român.

5. Întrarea în România fie pe mare sau pe uscat, și trecerea prin România, să fie refuzată ori-cărei persoane care va fi părăsit mai puțin decât de 20 zile o localitate infectată sau băntuită de pestă.

6. Efectele călătorilor, precum: rufele încălțăminte, blăniile, vestmintele și obiectele, cari fac parte din bagajul lor nu vor fi oprite de a se introduce în țară împreună cu călătorii, cu condițiunea însă ca toate obiectele mai sus menționate să fie supuse mai întâiu unei dezinfectațiuni appropriete.

7. Vagoanele de clasa I și II de pe calea ferată Ungheni-Iași și Prut-Galați precum și trăsurile îmbrăcate cu ori ce materie sau pele vor fi oprite de a intra în țară, neputându-se dezinfecta cu eficacitate, și nu se va permite deocamdată decât de circulația cu vagoanele de clasa a III și cele de mărțuri, precum și cu trăsurile neîmbrăcate.

Vagoanele de clasa III și cele de mărțuri, precum și trăsurile neîmbrăcate și hamurile înainte de a continua pe cursul lor pe teritoriul României, se vor dezinfecta la fruntării prin spălături cu apă ferbinte, cu aburi de apă sau cu o soluțiune de apă sau cu o soluțiune de acid carbonic.

8. Bastimentele cari sosesc din porturi ruse și bulgare, persoanele și mărfurile aflate pe bordul acelor bastimente, înainte de a fi admise la libera practică, vor fi supuse unei revisii sanitare, fără prejudiciul unor măsuri ulterioare, basate pe dispozițiunile prevăzute în organizațiunea carantinelor.

9. În ceea ce privește pe călători, timpul afării lor pe mare se consideră ca și pe un teren nebântuit.

Măsurile prevăzute la articolul precedent sub Nr. 4 și 6. relativ la pasapoarte și la efectele voiajilor ce vor veni din Rusia și din Bulgaria, se vor pune în aplicare după opt zile dela notificarea lor la Petersburg; iară măsurile sub Nr. 1, 2, 3, 5, 7, 8 și 9 vor intra imediat în lucrare.

În lipsă de consuli români cari se certifice visele sanitare ale autorităților ruse pentru România vor fi valabile visele d-lor consuli germani și austro-ungari de prin localitățile respective.

Am reprodus și măsurile, ce guvernul românesc a luat împotriva primejdiei ciumei, cu care România mai curând încă decât monarchia noastră este amenințată. Am publicat decretul din „Monitorul oficial“, sciind bine, cât de mulți dintre noi Ardelenii și Ungurenii având interese cu deosebire și comerciale în privirea țerei învecinate, avem lipsă de informațiune mai deaproape despre hotărârile guvernului român, spre a ne pute conforma la cas de trebuință.

S'a fost răspândit faima, că ciuma ar fi izbucnit chiar pe continentul european, și anume în apropiere de Salonic. Și mai pe urmă o telegramă din Berlin dto 10 Februarie aduce următoarea scire: „Deutscher Reichsanzeiger“ anunță: Guvernul grecesc a ordonat carantena de 21 zile pentru toate proveniențele turcesci și rusesci din marea neagră și asovică, deoarece raporturi consulare din Cavala la marea egeică confirmă, că acolo s'a ivit ciuma.

Însă o altă scire, ce se află în „Pol. Cor.“, dto Salonic 9 Februarie aduce următoarea îndreptare:

Din partea turcească se constată

în mod oficial, că boala ce s'a ivit în satul Samicova, recte Șicova, în districtul Xanthi, este tifus. Acolo de trei luni încoace din 700 locuitori au murit de tifus 250, 100 mai sunt încă bolnavi. Tot cam așa a raportat și consulul general austro-unguresc din Salonic.

Raportul cel mai nou dela vatra epidemiei dto Astrachan 9 Februarie este de următorul cuprins: În Vellianca și impregiur nu este nici un bolnav; în Silitren s'a bolnăvit în 8 Februarie o fată.

Sfârșim rubrica aceasta, precum am început-o — cu România. De cea mai mare importanță, precum se ține în unanimitate, este purtarea țerei românesce învecinate. Tot așa de unanim se recunoaște deosebitul zel și laudabila energie a statului de peste Carpați întru luarea și executarea măsurilor împotriva epidemiei. Astfel se scrie din București: „România, care doar mai mult este espusă primejdiei importării ciumei rusesci, nu întârzie a închide la cas de lipsă granița în mod rigoros... România este aplecată a lua toate măsurile de precauțiune și camerele au și votat spre scopul acesta un credit preliminar de 500,000 franci...“

Varietăți.

* (Personalial). Escelenția Sa Metropolitul gr. cat. Vancea de Buteasa și Ilustritatea Sa Episcopul gr. cat. din Lugos, Victor Mihalyi de Apșa se află de present în Viena și vor fi în zilele aceste primiți de Majestatea Sa în audiență separată.

* (Mulțamită publică). Doamnei Constanța de Dunca-Schiau i se aduce mulțamită pentru ofertul de 1 fl. v. a. dăruit fondului „Reuniunii române de cântări în Sibiu.“ Sibiu, 11 Faur st. n. 1879.

Diracțiunea Reuniunii.

* (Bal). În 8/20 Februarie a. c. se va ține în sala Engliteriei (Fabric) în Timișoara în favorul ambelor scoale române din Fabric un bal român. Începutul va fi la 8 oare seara; prețul de intrare pentru o persoană este 1 fl. și pentru familie 3 fl. v. a.

* (Concert). Societatea de lectură „Iulia“ a junimei române dela universitatea din Cluj va ține la 17 Februarie st. n. 1879 în sala Redutei Urbane un „Concert“ declamator musical împreună cu salt și cu jocul istoric „Călușeriul“.

Începutul punct la 7½ oare sara. Prețul unui bilet de intrare 1 fl. 50 cr. de persoană; 3 fl. de familie de doi membri, iar pentru membrii ceealți 1 fl. dela fiesce-care; un bilet de fereastră 1 fl. 50 cr.; iar unul de galerie 1 fl. v. a.

Bilete se pot procura, pre lângă arătarea acestui invitătoriu, în 16 Februarie st. n. dela 10—12 oare a. m., și dela 3—4 oare d. m., în localul casinei române (casa parochială română gr. cat.), iară sara la casă.

Contribuiri marinoase în favoarea societății de lectură se primesc cu mulțamită și împreună cu ori-ce solviri preste prețul intrării se vor cuita pre cale diaristică.

Programa concertului, dinpreună cu ordinea salturilor, se va distribui în sara petrecerei.

* (Invențiune nouă). Jurnalul săptămânal „Natura“ aduce scirea, că mecanicul E. A. Cowper a inventat de curând o mașină telegrafică, prin carea se poate scrie ca cu peana și este într'u adevăr foarte practică.

* (Femeia neagră). Acesta e numele unei groaznice legende, de secole în districtele orientale ale Rusiei.

Câte odată, dic cântecele și poeziile populare, o ființă misterioasă cu cap fatal, având ca furiile antice șerpi în loc de păr, vine din fundul Asiei. Ea e îmbrăcată cu sdrențe, care lasă să se vadă pelea, o pele neagră, dar de un negru sinistru cadaveric.

Vai de orașele și de satele în care calcă piciorul gol al femeiei negre! Pământul păstrează urma pașilor sei și toți de câți se apropie sunt vestejiți; ei mor în groaznice convulsii și cadavrul lor prezentă aceeași culoare ca și corpul călătoarei misterioase Femeia neagră, după legendele ruse este ciuma.

* (Testamentul unui flăcău bătrân.) Găsim următoarele într'un diar german: În orașul Manchester a murit de curând un flăcău bătrân, lăsând după sine o avere foarte mare. Neavând rude de loc, toată lumea era curiosă să vadă ce va face acest bătrân original cu banii sei cei mulți. Dar care fù mirarea când se deschise testamentul! Iacă ce sta în tr'ensul: „Întreaga mea stare să fie împărțită de o potrivă între următoarele 31 doamne. (Ací urmează toate numele cu adresa lor precisă). Toate aceste 31 doamne mi au refuzat mâna lor, când le-am pețit, și prin aceasta m'au pus în poziție a duce până la moartea mea o viață din cele mai fericite și mai vesele. Si non e vero e ben trovato.“

* (Diplomatul, țeranul și porcul). Bismarck face de multe ori primblări incognito.

Într'o zi el întâlni un țeran care era foarte năcăjit cu un porc care grohoea cumplit, cu toate că întrebuința toate mijloacele de a l' pute duce acasă.

Bismarck s'apropie de el tocmai când țeranul prinsesă porcul cu mâinile sale.

Amice, i' dîsă el, nu cunosc secretele de a conduce aceste dobitoace. Ce secret?

Vrei să î'l spun? Cum să nu vreau, dragul meu om. Leagă l' cu franghia de labă și l' lasă să fugă liniscit înaintea ta. Asta n'are să l' împedece de a striga fătul meu.

Dacă va mai striga leagă l' de picioare și l' lasă cu capul jos.

Țeranul ascultă, urmă sfatul și porcul tăcî. Mirat de dibăcia necunoscutului i' dîsă:

„Se cunoasce că esci om de meșteșugul acesta!“

* (Fabulă). O vulpe întâlni odată un cocoș.

Ei să puseră la vorbă. Câte farse scii tu? întrebă vulpea.

A! dîsă cocoșul sciu trei farse. Numai! Dar tu? Eu sciu 73, respunsă vulpea. Ea să vedem ce poți face? dîsă cocoșul.

Încearcă-te și tu cu ale tale, replică vicleana.

Atunci cocoșul închide un ochiu și începe a cânta din toate puterile. Dar din nenorocire el închide ochiul care venea din partea vulpei așa, că aceasta l' și apucă de gât și fuge cu el în gură.

Proprietariul cocoșului care veduse aceasta începî a striga la vulpe: „Lasă cocoșul că i' al meu!“

Dar vulpei i' venia a suride. Atunci cocoșul dîsă vulpei: „Răspunde stăpânului că acum sînt al teu.“

Vulpea care din amor propriu amestecat cu vicieșug nu i' displicea a ride de oameni, urmă sfatul cocoșului și deschisă gura să respundă. Cocoșul însă nu așteptă decât atât, și sbură pe o casă. Vulpea păcălită l' privea cu furie. Dar cocoșul închisă un ochiu și cântă cum putu mai tare.

* (Un fenomen singular).

Un singular fenomen atrage în acest moment la cataractul Niagara o mulțime de turiști. Este un pod de gheață și de zăpadă ce se întinde în josul cataractului și nu măsoară mai puțin de 1 milă lungime și 30 picioare lățime. Pietonii pot traversa acel arc gigantic și a se duce astfel de pe țărmul american pe cel canadian fără alt pericol decât acela, de a aluneca, dacă n'au cisme potcovite și bețe cu ascuțiș la vîrf.

Acest fenomen este datorit imenselor cantități de gheață și zăpadă ce au fost transportate din lacul Eria în Niagara în urma ultimelor furtuni și cari s'au grămădit într'o iezătură pe care curântul n'a putut-o rupe. Spre ași deschide o trecere, apele au rădicat stânci de gheață și munți de zăpadă lăsând de a se forma de asuprăle un pod mai solid ce nu se va surpa înainte de finea iernei.

„V. C.“

* (Inteligența elefantului). Un oficer din armata Bengalului posedă un elefant favorit, care era de o mare frumusețe și căruia punea să i se dea în prezența sa în fie-care zi o oară care cantitate de hrană. Acel oficer fiind silit a absentă mai multe zile, păzitorul însărcinat cu îngrijirea animalului lui scădu din ce în ce mai mult cantitatea de hrană ce i se dădea, așa încât elefantul slăbi în mod vizibil din zi în zi.

Când se întoarse oficerul, elefantul dădu semne ecstra-ordinare de bucurie, și sosind oara mîncării sale, păzitorul i' dădu, în prezența oficerului, cantitatea de hrană ce avé obiceiul a i da înainte de plecarea stăpânului sen. Elefantul făcu îndată două părți din ea, mîncă pe una și nu atinse pe ceealaltă. Oficerul, ce cunoștea sagacitatea elefantului favorit, și dădu imediat sama de fraudă ce fusese comisă în absență și sili pe culpabil ași mărturisi greșala.

* (Dreptate muscălească). Cetim în „Vocea Covurluiului: „D. S. R. Petrov, fost funcționar în Basarabia, și acum în Galați, s'a dus zilele trecute la Reni, ca să și vîndă o proprietate ce are în acel oraș. Acolo îndată a început a fi urmărit de poliția rusă și, în ziua de 18 Ianuarie, a fost luat de un comisar rus și arestat la poliție ca instigator și spion spuindu-se că va fi trimis în Siberia. Îngrozit de aceasta, d. Petrov a căutat ași proba inocența, și între altele a declarat că este supus român.

La aceasta, comisariul s'a infuriat și mai rău, exprimându-se cu cuvinte insultătoare la adresa Românilor; apoi încheind forma sa de instrucțiune, telegrafic a cerut ordin dela autoritatea superioară pentru arestarea și trămitemea mai departe a d-lui Petrov. Până la sosirea ordinului, pe de o parte îl liberează, iar pe de alta îl pune sub priveghiarea polițienească până în momentul oportun; iar primăriei și direcțiunii drumului de fer s'au dat ordine a nu elibera biletul de drum și de tren.

Nenorocitul era perdut, dacă un amic nu se espunea pentru el, ducându-se a i scoate un bilet de drum sub un nume străin, cum și biletul pentru tren, și astfel, ascundându-se travestit reuși la sunetul celui din urmă clopot a eși din locul unde era ascuns, și a se urca în tren, mulțamind lui Dumnezeu că a scăpat din ghiarele poliției de Reni.

Ast-fel d. Petrov n'a putut să și desfacă proprietățile din Basarabia, și nici nu va pute face aceasta, de oarece nu se mai poate întoarce în Basarabia, din teamă de a fi prins și trimis în fundul Siberiei, și d-sea se află într'o pozițiune critică, neavând alte mijloace de trai decât vinderea proprietăților sale.

Purtarea poliției de Reni se califică de sine; nu mai avem nimic de

dis. Poate chiar că astfel de fapte se petrec fără scirea autorităților superioare rusești; totuși ele denotă starea de suferință în care se găsește frația noastră din Basarabia, pe care fatalitatea i-a deslipit de noi. Dacă un călătoriu a suferit atâta, ce va fi de acei ce stau acolo?

Sciri ultime.

(După „S. d. T. B.“)

Berlin, 12 Februarie n. Cuvântul de tron, prin care s'a deschis camera germană, accentuează necesitatea pentru reîntoarcerea la principii, pe cari se bazează activitatea fructiferă a federațiunii vamale (Zollverein), amintesce într-o proiecte avizate convențiunea de comerț cu Austria, legea pentru puterea penală a camerei și și exprimă speranța despre grabnica suprimare a ciurii în Rusia.

Amintesce mai departe de delaturarea articolului cincii al păceii de la Praga, mulțumită relațiilor amabile reciproce cu Austria și sfârșesce: a-propaga relațiunile pacifice, întărite prin tractul de la Berlin, cu puterile străine față de Germania și între ele, va fi și în viitoriu ținta Germaniei intrunite.

Țăranul român.

Poziția lui în societate.

(Urmare).

Noi, cestia, care trăim prin târguri și orașe, mergând câte odată la țară, nu găsim în sat decât nise țărânoi bădărăni, nise mojici, și numai foarte arareori scim să facem deosebire între țeran și țeran. În sat însă deosebirile se fac cu multă asprime și ele sunt temelia organizațiunii vieții rurale.

Întreaga populațiune se împarte pe sine însăși în patru straturi: sunt oameni de frunte, oameni de mâna a doua, oameni de rând și oameni fără de căpătăiu.

Și noi nici închipuire nu ne putem face despre îndărătnicirea, cu care țăranul ține la aseste deosebiri. Acela care se simte om de frunte, în toate impregiurările și dă pe față acest simțiment și nu se împretinse decât cu oamenii, care sunt „de o samă“ cu dânsul. Așa în satele mai mici, sunt oameni, care nu au nici un prietin în satul lor.

Să nu credem apoi că această îndărătnicie isvoresce numai dintr'un fel de fudulie țărănească: sunt obiceiurile și vederile mulțimei, care îl silesc pe fruntaș să fie „după cum e omul, după cum e neamul și după cum e starea.“ Țăranul de rând, acela care nu se supără când îi dicem „mojic“, e de părere, că fruntașul nu are voie de „a se da în pețe cu ori ce mojic.“

Astfel fruntașul are anumite datorii și drepturi statornicite după bunul simț firesc.

Înainte de toate el trebuie să știe, cum se cuvine să primească pe alți oameni la casa sa. Sunt oameni pe care trebuie să-i ducă la casa cea mare și să-i însoțească la plecarea până la capul scării ori până la portită, și sunt iarăși alții, pe care îi poate primi în curte, în privdor ori în casa cea mică, și pe care nu e dator să îi însoțească până la prag și să îi a-pere de câni. Sunt, în sfârșit oameni pe care îi poate primi ori și unde și pe care nu e dator a-i apăra de câni.

De asemenea fruntașul trebuie să

știe, cui îi zice „vere“, cui „frate“, cui „nepoate“ și pe cine trebuie să îl „grăiască pe nume“, cui dă mâna, pe cine „bate pe umăr“ și cu cine trebuie să vorbească fiind „căciula în cap.“

În sfârșit, la nuntă, la cumetrie, în biserică, la ori și ce petrecere și ori și ce privilegiu, el trebuie să știe cui dă pasul, lângă cine șade, cui închină paharul, cu cine suguește, într'un cuvânt, cum se poartă și cum „împarte cinstea“, căci asupra lui sunt îndreptați ochii tuturor și o mică abatere îl face să peardă numele de „om cu multă chibzuială.“

Un fruntaș are oameni la lucru. Să nu credem, că el și poate alege acești oameni după plac și întâmplare. Sunt în sat oameni, care mai bucurosi perd diua decât să lucreze alături cu ori și cine. „Dacă lucrătorii sunt oameni din alt sat ori oameni fără de căpătăiu, gazda îi scoate la lucru și nu e dator să remăie lângă dânsii. Sara, când ei se întorc dela lucru, gazda începe bucatele, dă rugăciunea de masă, dar nu e dator să stea la masă. Îndată însă ce sunt între lucrători mai mulți mojici de rând, fie fini, fie vecini, fruntașul e dator să stea toată diua lângă dânsii, să și facă de lucru și să ție firul vorbeii, ori, cel puțin să le ceară ertare arătând, cum din întâmplare, alte trebi îl țin în altă parte. Sara, când oamenii se întorc dela lucru, gazda e apoi dator să stea la masă cu lucrătorii și să nu îi părăsească până la plecare.

Nu are însă fruntașul voie de a lucra ori de a mânca alături cu mojicii, pentru că atunci lumea îi dice, că „s'a mojicit.“ Iară dacă nu și face datoriile față cu mojicii, numai anevoiă mai găsește lucrători, căci babele și nevestele îi scot de „peștiș la mațe“ și mojicul ține la cinstea ce i se cuvine.

Astfel îl vedem pe fruntașul din sat dator a fi mereu treaz și cu băgare de samă la cele ce face și dice, căci la nimic Românul nu ține mai mult decât la aceea, ca să aibă trecere și trecerea nu o are la țărani decât omul, care știe să dea fie-cărui om ceea ce i se cuvine, nici mai mult nici mai puțin. În această împărțire potrivită zace buna cuviință. Pentru aceea țăranul fruntaș e dator a nu da nimenui mai multă cinstă decât ce i se cuvine.

În schimb pentru aceste datorii, fruntașul are o mulțime de drepturi. Înainte de toate el este „patronul“ finilor, al vecinilor, și al oamenilor fără de căpătăiu: totuși aceștia sunt datorii a-i veni după impregiurări la lucru, a-i face cinstea cuvenită la sărbători, și la alte privilegii, precum la nunte, la înmormântări și pomeni. La ori ce nevoie le dă după putință mâna de ajutor și pentru aceea are o autoritate aproape nemărginită față cu dânsii; se poate amesteca în trebile lor, îi poate sfătuși și ocări, îi poate bate fără ca să i se cuvină cuiva dreptul de a se plânge de această bătaie.

Și autoritatea, pe care fruntașul o are față cu aceștia, se resfrânge asupra întregului sat și se moștenesce la fiul său. Cu cât fruntașul e mai drept și mai de bună chibzuială față cu finii și cu vecinii săi, cu atât mai mare îi este trecerea în sat, și sunt foarte puține sate, în care să nu fie cel puțin un fruntaș cu autoritate deplină, un om, înaintea căruia tace satul întreg și care opresce pe oameni pe uliță, îi trage la răspundere, îi ocăresce și chiar îi bate, în vreme ce satul stă de mărturie și dice: Așa-i trebuie! pentru ce nu e om cum se cade.

Și acest drept al fruntașului, ca și toate celelalte, e în același timp o datorie; satul căraie pe fruntașii ce

nu știu se își dea pe față autoritatea și lipsesc a ține disciplina bătând pe cei buni de bătut.

Sunt patru lucruri, cari îl pun pe om în rândul fruntașilor: starea, neamul, vârsta și omul.

Când dice „omul“ țăranul înțelege toate calitățile personale la un loc și în deosebi purtările bune ori rele atât în casă, cât și în lume. Nu se întâmplă însă decât foarte arareori, ca vre-un om se câștige trecerea numai pentru calitățile sale personale, căci sêrac și mojic sunt două cuvinte aproape sinonime. Între țărani sêraci numai „cârturarii“ au oare-care trecere. Dacă însă acest țăran sêrac e mai în vîrstă și cu deosebire, dacă e „om din oameni“, adecă fiu al unui om care avea trecere, atunci poate se câștige autoritate. Nici odată însă nu își va pute păstra această autoritate alături cu un sătean bogat, chiar mai tiner și cu mai puține calități bune decât dânsul; căci fruntașul înainte de toate trebuie se fie om cu dare de mână.

Autoritatea fruntașului este aproape cu desevîrșire aceeași, pe care o are tatăl în familia sa: pentru aceea ea nu se mărginesce la sat, ci se întinde „cât merge vestea numelui bun.“ Fruntașul are autoritate față cu sâtenii din satele învecinate, și nici odată nu se sfiesce a trage la răspundere pe ori-ce mojic, cădută în păcate și numai foarte arare-ori se întâmplă, se nu găsească ascultare și spriginire din partea oamenilor, fie chiar necunoscuți, față cu care își dă pe față autoritatea.

Aceasta e poziția fruntașului în societatea rurală.

Mai ales în satele mai mari totdeauna sunt mai mulți fruntași de aceeași seamă, care împart autoritatea între dânsii astfel, că unul are mai multă trecere în o anumită parte a satului și altul în altă. Fie-care înse are trecere în întregul sat și nici odată nu se curmă lupta între oamenii unora și ai altora, căci fie-care voiesce ca „omul său“ se aibă cea mai mare trecere, lucru, care atîrnă mai puțin de acest om de cât de oamenii care merg cu dânsul. De-acî vine expresia „om între oameni“, care va se dică om de neam bun, om cu rudenii multe și mai ales om, la care țin mulți oameni cum se cade. „Om între mojici“ se numesce acela, la care nu țin decât foarte puținii dintre oamenii de mâna a doua și astfel totdeauna majoritatea acestora hotărăsește și al ge pe cel mai vrednic între toți.

Țăranul de mâna a doua are și el trecerea lui într'un cerc mai restrîns și astfel sporesce puterea fruntașului cu care merge. Tocmai pentru aceea are însă și pretensiuni și numai anevoiie recunoasce autoritatea altora. Acesta e țăranul dirz și încapăținat, care ține minte, dacă vre un fruntaș n'a știut se facă deosebire între dânsul și ori-și ce mojic, pismar, și ambițios, care stăruie mereu să și facă trecere, dar tot-odată și omul harnic și neobosit, pe care mojicii mereu îl căraesc pentru slăbiciunea de a se pune alături cu fruntea satului.

„Numai „mojicul“ e acela, care nu are de cât o singură datorie: pe aceea a supunerii. El, care a croit legile satului și care judecă mereu faptele, vorbele și purtările altora, el pentru sine însuși n'a făcut nici o lege și pentru purtările sale nu era nici o judecată. A fi mojic va să dică a pute se faci ori se grăesci ori și ce, căci lumea dice: „Ce să i faci? sêracul! e mojic și nu se pricepe mai bine? Și cu aceasta desvinovățire se iartă ori și ce păcat. Dară pentru acest mare drept, mojicul are o mare datorie, pe care o

esprimă frasa: „Tacă-ți gura mojicule!“ Și mojicul tace, căci dacă ție face, satul întreg se ridică în capul lui. Aceia, care recunosc autoritatea unui om, o susțin cu îndărătnicie și nu sufer ca alții se o pună la înlocuire. Pentru omul seu mojic își dă cănașă de pe trup și sângele din inimă, și în această abnegațiune zace puterea organizației rurale.

(Va urma.)

Bursa de Viena

din 12 Februarie n. 1879.

Metalicele 5%	62 15
Împrumutul naț. 5% (argint)	63 25
Împrumutul de stat din 1860	114 85
Acțiuni de bancă	750 -
Acțiuni de credit	221 25
London	116 75
Argint	100
Galbin	5 54
Napoleon d'aur (poli)	9 32
Valuta nouă imperială germană	57 55

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.“

Licitațiuni: în 18 Febr. imobil. lui Ioan Pavel în Măceu (jud. cer. Hațag); în 24 Aprilie și 24 Maiu imob. rămasului după Ioan Roșca în Cluj (trib.); în 1 Aprilie și 1 Maiu imob. lui Sandu Muntean în Chișfalău (trib. Alba-Iulia); în 20 Martie imobil. rămasului după Stefan Miske în Mecicașul unguresc (trib. Alba-Iulia); în 4 Martie și 4 Aprilie imob. lui Andreiu Fazakas și soții în H. Lapos; în 25 Febr. imobil. lui Onuș Stoian și soți în Dragavimla (jud. cerc. Șomeș mare); în 24 Febr. imob. soției lui Albert Bors în Mănăstur (jud. cerc. Hunedoara); în 26 Martie și 26 Aprilie imobil. lui George și Maria Theil în Apoldul săsesc; în 18 Febr. imob. lui George și Soňa Lienert în Roșia; în 21 Febr. imobil. rămasului după Iosif Thot în Sibiu (trib.); în 5 Martie și 5 Aprilie imob. Mariei lui Dumitru Iscriu în Ciocera (jud. cerc. Hațag); în 19 Martie și 19 Aprilie imob. lui Ioan Gazda în Alba-Iulia (trib.); în 25 Martie și 25 Aprilie imob. lui Pavel Hiesch în Șura mare (trib. Sibiu); în 26 Febr. și 28 Martie imob. lui Petru Tontch în Băgaci (trib. Bășfalău); în 7 Martie și 7 Aprilie imobil. lui Mitru Antal și soți în Fildu de mijloc (jud. cerc. Hunedoara); în 24 Febr. imob. lui Iacob Raveca și soți în Bungard; în 19 Febr. imob. lui George Currea și soți în Chirpăr (trib. Sibiu).

CONCURS.

Pentru ocuparea postului învățătoresc din comuna Bolvașnița, cercul Caransebeș se escrie concurs până în 26 Febr. a. c.

Emolumentele sunt:

- în bani gata 64 fl. 40 cr. v. a.
- 12 meți cucuruz în boambe
- 6 orgii de lemne și
- cuartir liber cu grădină de legume.

Competenții au a și îndrepta cursurile lor legalmente până la timpul numit, directe inclitului inspectorat districtual de scoale în Lugos.

Bolvașnița în 5 Febr 1879.

Mihai Turnea m/p,
2-3 primar.

De vîndut sînt

peste

2000 grindii de plute

din pădurea bisericeii române gr. or. din comuna **Toplița** (Oláh-Toplicza) comitatul Murăș-Turda, cari în parte mare sunt aduse lângă Murăș.

Doritorii de a cumpăra aceste grindii de plute în parte seau toate sunt poftiți a se adresa la d-nul administrator protopresbiteral gr. orient, **Ioan Popescu în Deda**, lângă Sas-Reghin unde se pot vedé totodată și condițiunile de vîndare.